

Konsey'in Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi ve Sosyal İnovasyon Hakkındaki Tavsiye Kararı

Gayriresmi tercüme

**OECD Hukuki
enstrümanları**

Bu çalışma OECD Genel Sekreteri'nin sorumluluğunda yayınlanmıştır. Burada ifade edilen fikirler ve kullanılan argümanlar OECD üye ülkelerinin resmi görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu belge, ve belgede yer alan herhangi bir veri veya harita, herhangi bir bölgenin statüsüne veya egemenliğine, uluslararası sınırların ve hudutların tahditine ve herhangi bir bölgenin, şehrin veya alanın ismine hâlel getirmez.

Bu belge ücretsizdir. Herhangi bir şekilde değiştirilmemesi koşuluyla, başka bir izne tabi olmadan ücretsiz olarak çoğaltılabilir ve dağıtılabilir. Satılamaz.

Bu çeviri Rekabet Kurumu tarafından yalnızca bilgilendirme amaçlı hazırlanmıştır ve çevirinin doğruluğu OECD tarafından garanti edilemez. Resmi versiyonlar yalnızca aşağıdaki OECD internet sitesinde yer alan İngilizce ve Fransızca metinlerdir: <https://legalinstruments.oecd.org>.

KONSEY,

14 Aralık 1960 tarihli Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Sözleşmesinin 5 b) maddesini **GÖZ ÖNÜNDE TUTARAK;**

OECD tarafından kamu alımları ve yatırımları, kamu yönetişimi, vergi, kurumsal yönetim, sorumlu iş yapma, girişimcilik ve küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik politikalar, toplumsal cinsiyet eşitliği, gençlik ve bölgesel kalkınma alanlarında geliştirilen standartları **GÖZ ÖNÜNDE TUTARAK;**

Sosyal ekonominin siyasi önem kazandığının ve kapsayıcı toplumlar ve güçlü yerel topluluklar inşa etmede öncü bir rol oynadığının, ekonomik büyümeye katkıda bulunduğunun, daha sürdürülebilir bir endüstriye giden yolu açtığının ve adil bir ikiz dönüşüm (yeşil ve dijital) ve daha döngüsel ekonomiler sağladığının giderek daha fazla kabul gördüğünün **FARKINDA OLARAK;**

Sosyal ekonominin, etkisi olan işler yaratmak, gençlerin katılımını sağlamak, toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmek, kayıt dışı istihdamı ele almak, dezavantajlı grupların iş gücüne katılımını desteklemek ve işin geleceğine destek olmak için güçlü bir araç olduğunun **FARKINDA OLARAK;**

Sosyal ekonominin, faaliyetlerinin doğası ve şoklara karşı donanımlı ve hazırlıklı iş modelleri nedeniyle ekonomik ve sosyal dayanıklılığa katkıda bulunduğunun ve diğer hayati ekonomik ve sosyal sektörlerin yanı sıra sağlık sektörü ve sosyal hizmetler gibi temel sektörlerde de aktif olduğunun **FARKINDA OLARAK;**

Sosyal ekonominin bölgesel ve yerel kalkınmanın etkinliğine farklı şekillerde güçlü bir şekilde katkıda bulunduğunun **FARKINDA OLARAK.** Bölgelerdeki yerel sosyal ve ekonomik sermayeyi güçlendirir ve kamu refahı hizmetleri sağlar. Ayrıca, yerele özgü stratejik önceliklerin uygulanmasına da yardımcı olur;

Sosyal ekonominin ayırt edici özelliğinin: toplumsal (yani sosyal ve/veya çevresel) ihtiyaçları ele alan ekonomik uygulamalara odaklanması; yerel köklere dayanan ekonomik faaliyetler düzenlemesi; ve kamu makamları, akademi, vatandaşlar, sivil toplum, iş dünyası gibi diğer ilgili paydaşlarla yakın işbirliği içinde çalışması olduğunun **FARKINDA OLARAK;**

Sosyal ekonominin sosyal inovasyonun itici güçlerinden biri olduğunu ve bunun da daha geniş ekonomik çerçevede ve toplumda adil ticaret, etik finans, döngüsel ekonomi uygulamaları ve platform kooperatifleri gibi yeni modelleri desteklediğinin **FARKINDA OLARAK;**

Sosyal ekonominin artan önemi göz önüne alındığında, ülkelerin sosyal ekonomiyi ve ekonomik, istihdam, sosyal ve çevresel açıdan etkisini ölçeklendirmek için uluslararası örnekler ve politika rehberliği aradıklarının **FARKINDA OLARAK;**

Ülkelerin, sosyal ekonominin tam potansiyeline ulaşmasını desteklemek için kurumsal ve yasal çerçeveler, politikalar ve tedbirler geliştirmesi gerektiğinin **FARKINDA OLARAK;**

Ülkelere sosyal ekonomilerini geliştirmek için elverişli politika ortamını ve koşullarını belirleme konusunda rehberlik edecek uluslararası kabul görmüş bir standart bulunmadığını **DİKKATE ALARAK;**

OECD'nin, özellikle diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği yaparak, sosyal ekonominin gelişmesini engelleyen temel politika zorlukları konusunda önemli kanıtlar topladığının ve uzmanlık geliştirdiğinin **FARKINDA OLARAK;**

Sosyal ekonomiye yönelik politika yapımının, ulusal ve kurumsal çerçevelere uygun olarak sivil toplum aktörlerinin de dahil olduğu farklı devlet düzeylerinde gerçekleştiğini ve bu nedenle bu Tavsiye Kararının tüm devlet düzeyleri için geçerli olduğunu **DİKKATE ALARAK.**

Yerel İstihdam ve Ekonomik Kalkınma Kooperatif Eylem Programı Yönlendirme Komitesi'nin önerisi üzerine:

I. Ulusal, alt ulusal ve yerel tanımlar terminoloji ve içerik bakımından farklılık gösterebilmekle birlikte, bu Tavsiye Kararı'nın amaçları doğrultusunda aşağıdaki tanımların kullanılmasını KABUL EDER:

- Bazı ülkelerde **dayanışma ekonomisi** ve/veya **sosyal ve dayanışma ekonomisi** olarak da adlandırılan **sosyal ekonomi**; dernekler, kooperatifler, ortaklık örgütleri, vakıflar ve son zamanlarda sosyal girişimler gibi bir dizi kuruluştan oluşmaktadır. Bazı durumlarda, kar amacı gütmeyen kuruluşların yanı sıra toplum temelli, tabandan gelen ve spontane girişimler de sosyal ekonominin bir parçasıdır ve bu son grup genellikle dayanışma ekonomisi olarak adlandırılır. Bu kuruluşların faaliyetleri tipik olarak toplumsal hedefler, dayanışma değerleri, insanların sermayeye göre önceliği ve çoğu durumda demokratik ve katılımcı yönetim tarafından yönlendirilir.
- **Sosyal ekonomi kuruluşları** genellikle yukarıda listelenen kuruluşları ifade eder.
- Bir **sosyal girişim**, mal ve hizmet ticareti yapan, toplumsal bir amacı yerine getiren ve temel amacı sahipleri için kar maksimizasyonu değil, toplumsal hedeflerine ulaşmaya devam etmek için yeniden yatırım yapmak olan bir kuruluştur.
- **Sosyal inovasyon**, sosyal ve toplumsal sorunlara yeni ve uygun maliyetli yanıtlar arar ve öncelikle bireylerin ve toplumların refahını ve sosyal ve ekonomik katılımlarını artırarak yaşam kalitelerini iyileştirmeyi amaçlayan yeni çözümleri ifade eder. Bu çözümler yeni hizmetler, yeni ürünler ve paydaşlarla yeni ilişkiler olabilir.

II. Bu Tavsiye Kararını benimsemiş olan Üyelerin ve Üye olmayanların (bundan böyle "Karara Bağlı Olanlar" olarak anılacaktır), sosyal ekonomilerinin etkisini herkesin yararına olacak şekilde ölçeklendirmek amacıyla hükümetin tüm düzeylerinde desteklenen bir sosyal ekonomi çerçevesi geliştirmelerini ve benimsemelerini TAVSİYE EDER. Bu amaçla, Taraf Ülkeler şunları yapmalıdır:

1. Sosyal ekonomi kültürünün teşvik edilmesi:

- a. Ekonomik ve sosyal zorlukların ele alınmasında sivil toplumun ve tüm paydaşların (kamu ve özel) rolünün tanınması.
- b. Sivil toplum inisiyatiflerinin etkinleştirilmesi ve kendi ülke bağlamlarında sosyal ekonomi kuruluşlarına dönüşmelerine olanak sağlanması.
- c. Farklı sosyal ekonomi yaklaşımları aracılığıyla toplumsal hedeflere ulaşma fırsatları konusunda kamu bilincinin artırılması.
- d. Ağ oluşturma, sektörler arası ortaklık geliştirme ve bilgi paylaşımının yanı sıra uygulama topluluklarının teşvik edilmesi.
- e. Sosyal ekonomiyle ilgili faaliyetlerin ilköğretimden lise sonrası ve yetişkin eğitime kadar tüm seviyelerde örgün ve yaygın öğrenime dahil edilmesinin dikkate alınması.

2. Destekleyici kurumsal çerçevelerin oluşturulması:

- a. Sosyal ekonomiye yönelik politikaların daha iyi ve etkili bir şekilde uygulanması için mümkün olduğu ölçüde devlet organları ve düzeyleri arasında sorumlulukların netleştirilmesi.
- b. Sosyal ekonomi girişimlerinin tasarlanması ve uygulanmasında, yeterince temsil edilmeyen gruplar da dahil olmak üzere geniş ve kapsayıcı paydaş istişaresinin kolaylaştırılması.

- c. Mümkmn olduğuunda, sosyal ekonomi kuruluşlarının bilgiye, kaynaklara ve destek hizmetlerine erişimi için tek bir referans noktası olarak hizmet veren ve/veya devletin tmm düzeylerinde destekleri basitleştiren bir "tek durak hizmet noktası" oluşturulmasının değerlendirilmesi.
- d. Sosyal ekonomide toplumsal cinsiyet eşitliğini güçlendiren ve ana akımlaştıran politikaların tasarlanması ve tedbirlerin benimsenmesinin yanı sıra sosyal ekonominin bu alandaki daha geniş ekonomiye ilham verebilecek en iyi uygulamalarının vurgulanması.
- e. Mümkmn olduğuunda, paydaşların katılımı da dahil olmak üzere, koordinasyonu kolaylaştıran, tutarlılığı ve etkinliği teşvik eden ve sosyal ekonominin kamu politikalarında ve hkmet düzeyleri arasında ana akımlaştırılmasına yardımcı olan kurumsal bir ortamın teşvik edilmesi.
- f. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Paris Anlaşması gibi stratejik küresel hedeflerin yanı sıra yeşil ve dijital dönüşümle ilgili kritik politikaları desteklemek için sosyal ekonominin çeşitli katkılarını ana akımlaştırmanın ve geliştirmenin göz önünde bulundurulması.
- g. Sosyal ekonomi kuruluşları ile devletin tmm kademeleri, işletmeler, sosyal yenilikçiler ve eğitim kurumları arasında mümkün olduğuunda tmm paydaşların yararına olacak şekilde işbirliği, ortak çalışma ve ortaklıkların teşvik edilmesi.
- h. Ticaret odaları gibi diğer kurumsal yapıların sosyal ekonomi kuruluşlarıyla ilişki kurmasının ve bu kuruluşların daha geniş iş çevreleriyle etkileşiminin teşvik edilmesi.

3. Uygun yasal ve düzenleyici çerçevelerin tasarlanması:

- a. yeleri de dahil olmak üzere sosyal ekonomi kuruluşları için daha iyi yasal çerçeveler tasarlamak üzere bu kuruluşlarla etkileşim kurulması.
- b. Mevcut yasal çerçevelerin, diğer ekonomik aktör türlerine kıyasla sosyal ekonomi kuruluşlarını dezavantajlı kıldığı alanların belirlenmesi.
- c. Uygun olduğuunda, sosyal ekonomi kuruluşları için, özellikle sosyal girişimler gibi yeni sosyal ekonomi kuruluşu türleri için, farklı yasal formların tanınması ve teşvik edilmesi.
- d. Özellikle sosyal girişimler için tanımların uyumlu hale getirilmesine yönelik çabaların ilerletilmesi ve sosyal girişimlerin uyması gereken uygun etiket ve sertifikaların veya kriterlerin kullanılması yoluyla karşılıklı tanınma fırsatlarının araştırılması.
- e. Bilgi paylaşımı, uluslararası işbirliği ve sınır ötesi faaliyetleri ve uluslararası şirketlerle ortaklıkları kolaylaştıran düzenlemeler yoluyla sosyal ekonomi kuruluşlarının uluslararasılaşma stratejilerinin teşvik edilmesi.
- f. Yasa ve politikaların sosyal ekonomi kuruluşlarının ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi ve güncellenmesi için düzenli değerlendirme gerekliliklerinin geliştirilmesi ve paydaş geri bildirimlerinin yanı sıra nitel ve nicel kanıtların dahil edilmesi.

4. Finansmana ve fona erişimin desteklenmesi:

- a. Sosyal ekonomi kuruluşlarının uzun vadeli mali sürdürülebilirliğini iyileştirmek amacıyla, mümkün olan hallerde, işletmelere yardıma ilişkin düzenlemelere uygun olarak, sosyal ekonomiye yönelik kapsamlı bir kamu finansmanı stratejisinin geliştirilmesi ve izlenmesi.
- b. Doğrudan krediler, garantiler, girişim sermayesi veya ekipman finansmanı gibi seçenekler de dahil olmak üzere, sosyal ekonomi kuruluşlarının finansmana erişimlerini genişletmek için mevcut ana akım finansal araçlara ve her düzeydeki destek programlarına erişimlerinin önündeki engellerin belirlenmesi ve erişimlerinin desteklenmesi.

- c. Sosyal ekonomi kuruluşlarının finansal yetkinliklerini ve yatırıma hazır olma durumlarını, ihtiyaçlarına göre uyarlanmış eğitim ve öğretim fırsatları yoluyla veya özel yatırıma hazır olma ihtiyaçlarını belirleyebilmeleri ve ele alabilmeleri için doğrudan kendilerine fon tahsis edilerek artırılması.
- d. Etik finans, kredi birlikleri, sosyal ve tasarruf bankaları ile işbirliği ve kitle fonlaması gibi yenilikçi ve alternatif finansman mekanizmalarının kullanımının teşvik edilmesi.

5. Kamu ve özel piyasalara erişimin sağlanması:

- a. Uygun olduğunda, sosyal ekonomi kuruluşlarının kamu ihale fırsatlarına erişiminin kolaylaştırılması.
- b. Açık ulusal veya yerel ihale stratejileri ve mevzuat yoluyla kamu alımlarında sosyal ve/veya çevresel hususların ve maddelerin kullanılmasının teşvik edilmesi.
- c. Özel eğitimler de dâhil olmak üzere, ihale yetkililerinin (özel ve kamu) becerilerinin ve kapasitelerinin yanı sıra piyasa bilgilerinin ve sosyal ekonomi kuruluşlarıyla temaslarının geliştirilmesi.
- d. Sosyal ekonomi kuruluşlarının, daha geniş iş dünyası ile ortaklıklar geliştirerek özel piyasaları finansal sürdürülebilirlik kaynağı olarak kullanmalarının teşvik edilmesi.
- e. Sosyal ekonomi kuruluşlarının, çevrimiçi pazar yerleri aracılığıyla hem kamu hem de özel pazarlara erişmek için yeni teknolojilerin sunduğu fırsatları kullanmalarının desteklenmesi.
- f. Sosyal ekonomi kuruluşlarının kamu ve özel piyasalara nasıl erişecekleri konusunda daha fazla bilgi edinmelerine yardımcı olacak eğitim programları ve teknik kılavuzlar gibi destek materyallerinin geliştirilmesi.

6. Sosyal ekonomi içerisinde beceri ve iş geliştirme desteğinin güçlendirilmesi:

- a. Okullar ve üniversitelerin yanı sıra sosyal ekonomi üzerine özel eğitim ve öğretim programlarına erişimi kolaylaştırmak için mümkün olduğunda kamu finansman araçlarından yararlanılması.
- b. Sosyal ekonomi kuruluşları ve sosyal girişimciler için uygun fiyatlı ve uyarlanmış mentorluk programlarının yanı sıra rehberliğe erişim sağlanması.
- c. Tüm bölgelerdeki (kentsel ve kırsal) sosyal ekonomi kuruluşları için, ihtiyaçlarına göre uyarlanmış ve uygun fiyatlı kapasite ve iş geliştirme desteğine erişimin kolaylaştırılması.
- d. Uygun olduğu durumlarda, sosyal ekonomi kuruluşlarının mevcut iş geliştirme hizmetlerine erişimine izin verilmesi.

7. Etki ölçümünün ve izlemesinin teşvik edilmesi:

- a. Kamu politikaları ve programlarında sosyal etki ölçümü için göstergelerin ve kriterlerin geliştirilmesinin teşvik edilmesi.
- b. Sosyal ekonomi kuruluşlarının kamu kuruluşlarından sübvansiyon veya sözleşme şeklinde aldıkları kaynakların bir kısmını sosyal etki ölçümü için kullanmalarının teşvik edilmesi.
- c. Sosyal ekonomiye uyarlanmış sosyal etki ölçüm yöntemlerine ilişkin rehberlerin tasarlanmasının ve yaygınlaştırılmasının desteklenmesi.
- d. Performanslarını daha iyi analiz etmek ve refah da dahil olmak üzere sosyal etkilerini değerlendirmek için sosyal ekonomi kuruluşlarının piyasa değerine ek olarak piyasa dışı değerlerinin de ölçülmesinin teşvik edilmesi.

- e. Uzmanlaşmış araçlardan özel fon veya eğitim sağlayarak ve uzmanlık ağları da dahil olmak üzere diğer kaynakları harekete geçirerek sosyal etki ölçümü yapma kapasitesini desteklemek.

8. Veri üretiminin desteklenmesi:

- a. Uluslararası, ulusal ve bölgesel/yerel düzeylerde sosyal ekonomi hakkında karşılaştırılabilir istatistiki bilgi üretmek için veri toplama ve üretme metodolojilerinin ve kılavuzlarının teşvik edilmesi ve uluslararası yaklaşımlar hakkında ortak bir anlayışın geliştirilmesi.
- b. Mevcut veriler ve istatistiki iş kayıtları, veri gözlemleri üzerine inşa ederek veya özel anketler (nüfus sayımı veya örnek anketler) başlatarak ve özel uydu hesaplarını destekleyerek resmi istatistiklerde sosyal ekonomi hakkında kanıt toplanması.
- c. Ağlarla işbirliği içinde yürütülen yıllık anketler ve temsilci sosyal ekonomi kuruluşları tarafından oluşturulan kayıtlar gibi resmi istatistiki iş kayıtlarının kapsamı dışında olabilecek tamamlayıcı veri kaynaklarının araştırılması.
- d. İstatistikten sorumlu devlet kurumları veya ulusal istatistik enstitüleri, üniversiteler ve araştırma enstitülerinin yanı sıra kullanıcılardan oluşan çalışma grupları aracılığıyla istatistiklerin birlikte üretilmesinin teşvik edilmesi.

9. Sosyal inovasyonun teşvik edilmesi:

- a. Sosyal inovasyon ekosistemlerinin ortaya çıkmasına ve ölçeklenmesine yardımcı olan faktörler de dahil olmak üzere ulusal ve yerel düzeyde sosyal inovasyon anlayışının geliştirilmesi.
- b. Talep yönlü tedbirleri (sosyal inovasyonlar için bir pazar yaratmayı amaçlayan) ve arz yönlü tedbirleri (sosyal inovasyonların sayısını ve kalitesini artırmayı amaçlayan) kapsayan politikaların oluşturulması ve değerlendirilmesi.
- c. Kuluçka merkezleri, yetkinlik merkezleri, eğitim ve kamu kurumları ve yükseköğrenim kurumlarıyla işbirliği yoluyla sosyal inovasyonun teşvik edilmesi ve bu yolla deneylerin ve ölçek büyütmenin desteklenmesi.
- d. Yerel kalkınmayı ve marjinalleşmiş ve periferik bölgelerin dayanıklılığını artırmak için sosyal inovasyon potansiyelinden faydalanılması.
- e. Bölgelerde sosyal inovasyonu desteklemek için yerel topluluklardaki mevcut ağlardan faydalanılması.
- f. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları gündemi doğrultusunda sosyal ve sürdürülebilir uygulamaları teşvik etmek için sosyal inovasyonun teşvik edilmesi.
- g. Sosyal inovasyonun, yeşil dönüşüm ve dijitalleşme gibi gündemler de dahil olmak üzere daha geniş inovasyon politikası kapsamında değerlendirilmesi.
- h. Sosyal ekonomi aktörleri, işletmeler ve sosyal yenilikçiler arasındaki ortaklıklar yoluyla ekonomik faaliyetlerin olumsuz dışsallıklarını azaltmak için sosyal yeniliğin desteklenmesi.

III. Genel Sekreteri bu Tavsiye Kararını yaymaya DAVET EDER.

IV. Karara bağlı olanları bu Tavsiye Kararını devletin tüm kademelerinde yaygınlaştırmaya DAVET EDER.

V. Karara bağlı olmayanları bu Tavsiye Kararını dikkate almaya ve bu Tavsiye Kararına bağlı olmaya DAVET EDER.

VI. Yerel İstihdam ve Ekonomik Kalkınma İşbirliği Eylem Programı Yönlendirme Komitesine aşağıdaki GÖREVLERİ VERİR:

- a. Bu Tavsiye Kararının uygulanmasına ilişkin deneyimler de dahil olmak üzere sosyal ekonomi ve sosyal inovasyon konularında bilgi alışverişinde bulunmak ve çok paydaşlı ve disiplinler arası diyalogu teşvik etmek amacıyla bir forum olarak hizmet vermek.
- b. Bu Tavsiye Kararının zaman içinde geçerliliğini korumasını sağlamak amacıyla sosyal ekonomi ve dayanışma ekonomisi ile sosyal inovasyona ilişkin faaliyetleri ve ortaya çıkan eğilimleri izlemek.
- c. Bu Tavsiye Kararının uygulanmasına ilişkin bilgi toplamak ve haritalamak ve sosyal ekonomiye ilişkin veriler, finansmana erişim, piyasalara erişim, yasal çerçeveler, sosyal girişimlerin karşılıklı tanınması, sosyal etki ölçümü ve sosyal ekonomi kuruluşlarının uluslararasılaşması konularında bir kanıt ve deneyim bütünü oluşturmaya devam etmek.
- d. Karara bağlı olanları bu Tavsiye Kararını uygulamalarını desteklemek için bir uygulama araç seti geliştirmek; ve
- e. Bu Tavsiye Kararının uygulanması, yaygınlaştırılması ve geçerliliğinin devamı hakkında, kabulünden sonra en geç beş yıl içinde ve daha sonra en az her on yılda bir Konseye rapor sunmak.